

Załącznik nr 1.1. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza	Modernizacja transportu w kierunku transportu niskoemisyjnego	1. Zakup pojazdów spełniających najnowsze normy emisji spalin w celu zastąpienia starszych wysłużonych pojazdów (np. na potrzeby dowozu dzieci do szkół, transportu osób niepełnosprawnych i starszych do placówek medycznych, oświatowych itp.)	Zadanie monitorowane: jednostki podległe, Urzędowi Miejskiemu, przedsiębiorcy, mieszkańcy	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
		Opracowanie i aktualizacja programów w zakresie ochrony powietrza	2. Aktualizacja planu gospodarki niskoemisyjnej oraz planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz ich realizacja (w tym inwentaryzacje emisji gazów cieplarnianych)	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata, niska świadomość konieczności tworzenia takich programów
		Przeciwdziałanie wtórnemu zapyleniu	3. Działania związane z czyszczeniem miast i wsi	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak zagrożenia
		Monitoring powietrza	4. Realizacja Państwowego Monitoringu w zakresie jakości powietrza atmosferycznego (w tym obserwacja poziomu ozonu w środowisku i prowadzenie działań zmierzających do jego redukcji)	Zadanie monitorowane: WIOŚ	Niewystarczający poziom dofinansowania
			5. Nakładanie obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko lub przywrócenia środowiska do stanu właściwego	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak zagrożenia
		Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatu	6. Działania edukacyjne związane z racjonalnym wykorzystaniem energii w obiektach użyteczności publicznej	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
					na inne lata
			7. Szkolenia oraz edukacja z zakresu wdrażania systemu zielonych zamówień/ zakupów publicznych	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			8. Organizacja akcji społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
	Poprawa efektywności energetycznej	Rozbudowa przesyłowej i dystrybucyjnej sieci ciepłowniczej i gazowej	9. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci gazowej i ciepłowniczej oraz infrastruktury towarzyszącej	Zadanie monitorowane: PEC Sp. z o.o. w Łapach, PGNiG	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
		Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i prywatnym, w tym termomodernizacja i wymiana oświetlenia	10. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych (w tym wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w budynkach użyteczności publicznej i budynkach prywatnych)	Zadanie własne: Urząd Miejski Zadanie monitorowane: mieszkańcy, przedsiębiorcy	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			11. Budowa energooszczędnych budynków	Zadanie monitorowane: przedsiębiorcy, mieszkańcy	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			12. Wymiana nieefektywnych kotłów na nowe o wyższej sprawności	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
				Zadanie monitorowane: przedsiębiorcy, mieszkańcy	realizacji inwestycji na inne lata
			13. Modernizacja istniejących kotłowni w kierunku wykorzystania odnawialnych źródeł energii i odzysku energii	Zadanie własne: Urząd Miejski Zadanie monitorowane: przedsiębiorcy, mieszkańcy	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			14. Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne wraz z wprowadzeniem systemu zarządzania	Zadanie własne: Urząd Miejski Zadanie monitorowane: zarządcy dróg	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			15. Modernizacja oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne	Zadanie własne: Urząd Miejski Zadanie monitorowane:, jednostki podległe Urzędowi Miejskiemu, instytucje publiczne, przedsiębiorcy, mieszkańcy	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			16. Monitoring zużycia paliw i nośników energii w budynkach użyteczności publicznej, system zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
	Wzrost	Pozyskiwanie energii ze źródeł	17. Wykorzystanie odnawialnych źródeł	Zadanie własne:	Brak środków

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
	wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych jako działania adaptacyjne do zmian klimatu	odnawialnych (słońca, wiatru, wody, biomasy i biogazu) do produkcji energii elektrycznej i ciepłej	energii w budynkach użyteczności publicznej, handlu, usługach i przedsiębiorstwach	Urząd Miejski Zadanie monitorowane: instytucje podległe, przedsiębiorcy, mieszkańcy	finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata

Załącznik nr 1.2. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji zagrożenia hałasem

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Zagrożenia hałasem	Ograniczenie emisji hałasu	Uwzględnienie aspektów związanych z ponadnormatywnym hałasem w zagospodarowaniu przestrzennym	1. Sporządzanie aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzanie zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, niewystarczający poziom dofinansowania
		Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, realizowana z uwzględnieniem konieczności ograniczenia presji na środowisko oraz życie i zdrowie ludzi (w tym usprawnienie organizacji ruchu)	2. Budowa/ przebudowa/ modernizacja dróg gminnych	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przedłużające się procedury realizacji inwestycji, protesty, wykup gruntów, archeologia, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			3. Utworzenie centrum przesiadkowego	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przedłużające się procedury realizacji inwestycji, protesty, wykup gruntów,

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
					archeologia, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
		Eliminacja zagrożenia mieszkańców gminy nadmiernym hałasem	4. Rozwój dróg rowerowych	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			5. Zastosowanie środków ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu (w tym, np. tworzenie pasów zieleni)	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
		Monitoring hałasu komunikacyjnego i kontynuacja kontroli jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu	6. Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie hałasu	Zadanie monitorowane: WIOŚ	Niewystarczający poziom dofinansowania

Załącznik nr 1.3. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji pola elektromagnetyczne

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Pola elektromagnetyczne	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi	1. Aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, niewystarczający poziom dofinansowania
		Monitoring natężeń pól elektromagnetycznych	2. Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie pomiarów pola elektromagnetycznego	Zadanie monitorowane: WIOŚ	Niewystarczający poziom dofinansowania

Załącznik nr 1.4. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Gospodarowanie wodami	Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych	Ochrona zasobów wodnych (w tym ochrona naturalnej hydromorfologii cieków)	1. Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych, w tym w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZPR) dla obszaru dorzecza Wisły (oraz PZPR dla regionu wodnego Środkowej Wisły)	Zadanie monitorowane: RZGW	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			2. Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu ustalenia przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu wód	Zadanie monitorowane: RZGW	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			3. Wdrażanie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły	Zadanie monitorowane: RZGW	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			4. Realizacja działań wynikających z Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy	Zadanie monitorowane: RZGW	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
			5. Ochrona wód w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Zadanie własne: Urząd Miejski	Bariery prawne, brak środków finansowych
		Budowa i odtwarzanie systemów i urządzeń melioracji wodnych (w tym niezbędnych do realizacji zrównoważonego	6. Budowa zbiorników retencyjnych (w ramach adaptacji do zmian klimatu)	Zadanie monitorowane: PGL LP	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		rolnictwa) oraz pozostałej infrastruktury służącej do retencjonowania, regulacji i ochrony zasobów wód			realizacji inwestycji na inne lata
			7. Melioracje gruntów - budowa/ przebudowa/ modernizacja urządzeń melioracji wodnych	Zadanie monitorowane: WZMiUW, właściciele gruntów	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			8. Zagospodarowanie brzegów rzek (zagospodarowanie plaży w Uhowie i Łapach-Szołajdach)	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			9. Budowa/ remont budowli hydrotechnicznych	Zadanie monitorowane: RZGW, WZMiUW	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
		Odtwarzanie i utrzymanie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek	10. Utrzymanie rzek (w tym odmulanie)	Zadanie własne: Urząd Miejski Zadanie monitorowane: administratorzy cieków i obiektów, WZMiUW	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
			11. Ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory	Zadanie monitorowane: RZGW, RDOŚ, NGO, administratorzy cieków i obiektów, WZMiUW, PN	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
			12. Wdrożenie małej retencji na obszarach Natura 2000 i innych	Zadanie monitorowane:	Brak środków finansowych, brak

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			cennych przyrodniczo (w tym na obszarach bagiennych i torfowiskowych)	RZGW, PGL LP, RDOŚ, administratorzy cieków i obiektów, WZMiUW, PN	dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
		Ograniczenie presji rolnictwa na wody	13. Ograniczenie spływu zanieczyszczeń powierzchniowych z rolnictwa poprzez stosowanie kodeksu dobrej praktyki rolniczej oraz racjonalne dawkowanie i przestrzeganie terminów stosowania nawozów i środków ochrony roślin	Zadanie monitorowane: PODR, WIOŚ, ARiMR, właściciele gospodarstw rolnych, podmioty gospodarcze działające w rolnictwie	Brak środków finansowych, brak zaangażowania poszczególnych podmiotów, niska świadomość ekologiczna
			14. Realizacja działań wynikających z programów dotyczących zrównoważonego rolnictwa (w tym np. wspieranie rolnictwa zrównoważonego, ochrona gleb i wód, ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków, czy zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych w rolnictwie)	Zadanie monitorowane: PODR, właściciele gospodarstw rolnych, podmioty gospodarcze działające w rolnictwie, PN	Brak środków finansowych, brak zaangażowania poszczególnych podmiotów
		Planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania wodami	15. Aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania i ochrony wód	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak zaangażowania właścicieli gruntów, brak odpowiednich uregulowań prawnych
		Monitoring wód	16. Monitoring wód zanieczyszczonych azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych - OSN	Zadanie monitorowane: WIOŚ	Niewystarczający poziom środków finansowych
			17. Monitoring jakości wód w miejscach wykorzystywanych do kąpielii	Zadanie monitorowane: WSSE	Brak środków finansowych

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarowania wodami	18. Działania edukacyjne promujące potrzebę ochrony wód	Zadania własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata

Załącznik nr 1.5. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji gospodarka wodno-ściekowa

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Gospodarka wodno-ściekowa	Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania	1. Budowa/ przebudowa/ modernizacja ujęć wody i stacji uzdatniania wody	Zadanie monitorowane: ZWiK Sp. z o.o. w Łapach	Brak środków finansowych, brak zainteresowania mieszkańców
		Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej z uwzględnieniem konieczności ograniczania strat wody	2. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci wodociągowej	Zadanie monitorowane: ZWiK Sp. z o.o. w Łapach	Brak środków finansowych, brak zainteresowania mieszkańców
		Uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w wodę	3. Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem warunków zaopatrzenia w wodę	Zadanie własne: Urząd Miejski	Bariery prawne, brak środków finansowych
	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Realizacja projektów sanitacji w zabudowie rozproszonej	4. Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków	Zadanie monitorowane: właściciele nieruchomości	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
		Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (sanitarnej i deszczowej)	5. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej (w tym usprawnienie systemu odprowadzania ścieków)	Zadanie monitorowane: ZWiK Sp. z o.o. w Łapach	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			6. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci kanalizacji deszczowej (w tym montaż separatorów)	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			Zadanie monitorowane: zarządcy dróg		
			7. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Łapach (w tym w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną)	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania ze środków zewnętrznych
		Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja działań w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	8. Budowa/ rozbudowa/ przebudowa/ modernizacja komunalnej oczyszczalni ścieków	Zadanie monitorowane: ZWiK Sp. z o.o. w Łapach	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
		Monitoring wód oraz kontrola jakości wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia	9. Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości wody	Zadanie monitorowane: WIOŚ	Niewystarczający poziom dofinansowania
			10. Badanie wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia (w tym publikowanie informacji o jej jakości)	Zadanie monitorowane: PSSE, ZWiK Sp. z o.o. w Łapach	Brak środków finansowych
			11. Informowanie społeczeństwa o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak informacji od jednostek badających wodę
		Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	12. Organizacja imprez o charakterze edukacyjnym, ulotki, broszury, kampanie informacyjne, wycieczki	Zadanie monitorowane: ZWiK Sp. z o.o. w Łapach	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata

Załącznik nr 1.6. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji zasoby geologiczne

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Zasoby geologiczne	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko i ludność lokalną podczas prowadzenia prac geologicznych oraz eksploatacji i magazynowania kopalin, w tym monitorowanie wydobywania	1. Eliminacja nielegalnych eksploatacji kopalin	Zadanie monitorowane: właściciele gruntów	Brak środków finansowych, brak zaangażowania właścicieli gruntów
			2. Aktualizacja bazy danych o surowcach, ustalanie zasobów złóż kopalin, a także ich ochrona	Zadanie monitorowane: PSG	Brak środków finansowych, brak odpowiednich uregulowań prawnych
			3. Rozpoznanie i monitoring zagrożeń geologicznych	Zadanie monitorowane: PSG	Brak środków finansowych, brak odpowiednich uregulowań prawnych
		Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania kopalinami	4. Ochrona zasobów geologicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych
		Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi	5. Działania edukacyjne promujące racjonalne wykorzystanie kopalin	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych

Załącznik nr 1.7. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji gleby

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Gleby	Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Rekultywacja terenów zdegradowanych lub zdewastowanych w celu przywrócenia im wartości użytkowych lub przyrodniczych	1. Likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów (w tym rekultywacja wyrobisk po „dzikich wysypiskach”)	Zadanie monitorowane: właściciele/ zarządcy gruntów	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
			2. Rekultywacja terenu po wydobyciu kopalin	Zadanie monitorowane:	Brak środków finansowych, brak

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
				właściciele/ zarządcy gruntów	dofinansowania, brak zaangażowania właścicieli gruntów
		Przeciwdziałanie degradacji gleb i powierzchni ziemi	3. Realizacja działań zapobiegających erozji	Zadanie monitorowane: właściciele/ zarządcy gruntów	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, brak zaangażowania właścicieli gruntów
			4. Zrównoważone stosowanie środków ochrony roślin, z uwzględnieniem zasady zintegrowanej ochrony roślin	Zadanie monitorowane: ARiMR, PODR, podmioty gospodarcze, mieszkańcy	Brak środków finansowych, brak zaangażowania poszczególnych podmiotów
			5. Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu	Zadanie monitorowane: RZGW	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
			6. Realizacja działań wynikających z wdrażaniem Dyrektywy Azotanowej	Zadanie monitorowane: RZGW	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
			7. Umieszczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów, na których zostały przekroczone standardy jakości gleb	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak ryzyka
			8. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia scalania, wymiany lub podziału gruntu	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak ryzyka
		Monitoring gleb i powierzchni ziemi	9. Monitoring gleb po rekultywacji składowiska odpadów w Uhowie	Zadanie monitorowane: ZWiK Sp. z o.o. w	Brak środków finansowych

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
				Łapach	
		Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi	10. Promowanie zachowań sprzyjających ochronie gleb i powierzchni ziemi	Zadanie monitorowane: PODR	Brak środków finansowych, brak zaangażowania społeczeństwa

Załącznik nr 1.8 Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalne gospodarowanie odpadami	Zapewnienie funkcjonowania systemu selektywnego zbierania/odbioru odpadów komunalnych	1. Zakup pojemników do selektywnego zbierania odpadów i organizacja miejsc ich lokalizacji	Zadanie własne: Urząd Miejski Zadanie monitorowane: podmioty odbierające odpady, zarządcy nieruchomości, osoby prywatne	Brak środków finansowych brak dofinansowania
			2. Realizacja zapisów ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak ryzyka
		Zapewnienie sprawnego funkcjonowania procesów przygotowania do ponownego użycia, recyklingu i innych procesów odzysku (w tym ograniczenie masy odpadów składowanych)	3. Usprawnienie systemu recyklingu odpadów	Zadanie monitorowane: Podmioty odpowiedzialne za gospodarowanie odpadami	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
		4. Zapewnienie instalacji do odzysku i	Zadanie	Brak środków	

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			recyklingu odpadów remontowo – budowlanych	monitorowane: Podmioty odpowiedzialne za gospodarowanie odpadami	finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			5. Organizacja stanowisk rozbiórki odpadów wielkogabarytowych	Zadanie monitorowane: Podmioty odpowiedzialne za gospodarowanie odpadami	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
		Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest	6. Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz aktualizacja programu usuwania azbestu na terenie gminy	Zadanie własne: Urząd Miejski, mieszkańcy	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
			7. Usuwanie wyrobów zawierających azbest (w tym demontaż, transport i unieszkodliwianie)	Zadanie własne: Urząd Miejski Zadanie monitorowane: właściciele wyrobów zawierających azbest	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata, brak finansowania nowych pokryć dachowych, brak zainteresowania mieszkańców gmin
			8. Bieżąca aktualizacja Bazy Azbestowej	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak zagrożenia
		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i gospodarki odpadami	9. Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarowania odpadami	Zadanie monitorowane: podmioty odpowiedzialne za gospodarowanie odpadami	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata

Załącznik nr 1.9. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji zasoby przyrodnicze

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Zasoby przyrodnicze	Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków	Aktualizacja inwentaryzacji oraz stworzenie spójnego systemu informacji, opartego o technologie informatyczne, o zasobach gatunków i siedlisk przyrodniczych województwa wraz z wyceną wartości środowiska przyrodniczego	1. Inwentaryzacja i waloryzacja zasobów przyrodniczych oraz stworzenie bazy danych o zasobach przyrodniczych	Zadanie monitorowane: PN, RDOŚ	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
		Planowanie działań ochronnych na terenach przyrodniczo cennych	2. Opracowanie/aktualizacja planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz planu ochrony Narwiańskiego Parku Narodowego	Zadanie monitorowane: RDOŚ, PN	Brak środków finansowych, przesunięcie realizacji na kolejne lata
		Zwiększanie powierzchni obszarowych form ochrony przyrody i krajobrazu	3. Powoływanie nowych form ochrony przyrody	Zadanie własne : Urząd Miejski/Rada Miejska Zadanie monitorowane: Minister Środowiska/Rada Ministrów, Sejmik Województwa, RDOŚ	Konieczność przełożenia realizacji zadania na kolejne lata z uwagi na procedury, opór społeczny itd.
		Ochrona siedlisk i gatunków	4. Ochrona czynna siedlisk i gatunków oraz ochrona bierna procesów w ekosystemach	Zadanie monitorowane: RDOŚ, PN, organizacje pozarządowe, właściciele i zarządcy terenu	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
		Wielofunkcyjna, zrównoważona gospodarka leśna	5. Prowadzenie gospodarki leśnej z zachowaniem wszystkich funkcji lasu	Zadanie monitorowane: PGL LP, Starostwo Powiatowe	Brak środków finansowych

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Racjonalna gospodarka łowiecka służąca ochronie środowiska	6. Regulacja populacji zwierząt łownych	Zadanie monitorowane: PGL LP, PZŁ, koła łowieckie, starostwa powiatowe, RDOŚ	Brak środków finansowych
		Minimalizacja ryzyka wprowadzenia do środowiska gatunków obcych oraz usuwanie, kontrola i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych	7. Eliminacja i ograniczenie populacji występowania inwazyjnych gatunków obcych	Zadanie monitorowane: PN, właściciele lub zarządcy terenu	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
		Powiązanie systemów dolin rzecznych (jako naturalnych korytarzy ekologicznych) z zarządzaniem ryzykiem powodziowym, systemem obszarów chronionych i programem zwiększania możliwości retencyjnych, poprzez wykorzystanie naturalnych uwarunkowań terenu	8. Utrzymanie zieleni	Zadanie własne: Urząd Miejski,	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
			9. Zachowanie naturalnego charakteru rzek i dolin rzecznych oraz poprawa warunków wodnych	Zadanie monitorowane: PN, RDOŚ, WZMiUW, GIOŚ	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
		Monitoring przyrodniczy różnorodności biologicznej i krajobrazowej	10. Monitoring siedlisk i gatunków Natura 2000	Zadanie monitorowane: PN, RDOŚ, GIOŚ	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata
		Zarządzanie środowiskiem	11. Aktualizacja programu ochrony środowiska	Zadanie własne: Urząd Miejski	W ramach bieżącej działalności – brak ryzyka
			12. Opracowanie raportów z programu ochrony środowiska	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, przesunięcie realizacji na kolejne lata
			13. Realizacja zapisów ustawy o	Zadanie własne:	W ramach bieżącej

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			ochronie przyrody w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	Urząd Miejski	działalności – brak ryzyka
Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych	Racjonalne powiększanie zasobów leśnych i dostosowanie składu gatunkowego drzewostanu do siedliska oraz zwiększanie różnorodności biocenozy leśnych, z uwzględnieniem gatunków odpornych na susze i podtopienia	14. Aktualizacja i sporządzenie (w miarę potrzeb) planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu (zgodnie z przepisami ustawy o lasach)	Zadanie monitorowane: PGL LP, Starostwo Powiatowe	Brak środków finansowych, przeniesienie realizacji na inne lata	
		15. Realizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości	Zadanie monitorowane: PGL LP, właściciele lasów	Brak środków finansowych, przeniesienie realizacji na inne lata	
		16. Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów	Zadanie monitorowane: PGL LP, PSP właściciele lub zarządcy terenów	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata	
		17. Aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony zasobów przyrody i krajobrazu	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych	
		18. Uzgadnianie zmian do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie uwzględnienia wyników audytu krajobrazowego	Zadanie monitorowane: PBPP	Brak audytu krajobrazowego	
Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego	Ochrona krajobrazu				
Podnoszenie poziomu świadomości	Podejmowanie działań edukacyjnych służących ochronie i zachowaniu	19. Edukacja i działania proekologiczne (w tym na obszarach rewitalizacji)	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania,	

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
	ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym	różnorodności biologicznej i dziedzictwa kulturowego oraz zagwarantowanie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska i dostępu do informacji o środowisku	20. Budowa nowych i doposażenie istniejącej infrastruktury edukacyjnej i rozszerzanie oferty edukacyjnej	Zadanie monitorowane: PN, PGL LP	przeniesienie realizacji na inne lata Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji na inne lata

Załącznik nr 1.10. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Zagrożenia poważnymi awariami	Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym	Wspieranie działania jednostek reagowania kryzysowego	1. Doposażenie jednostek OSP w niezbędny sprzęt	Zadanie własne: Urząd Miejski	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			2. Usprawnienie systemu ratownictwa i zwiększanie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych	Zadanie monitorowane: PSP	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
			3. Ochrona przeciwpożarowa	Zadanie monitorowane: PGL LP, PSP, PN, zarządcy budynków	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji na inne lata
	Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego	Zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez kompleksowe działania prewencyjne	4. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Zadanie monitorowane: Komisariat Policji w Łapach	Brak środków finansowych, brak dofinansowania, przeniesienie realizacji inwestycji

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
					na inne lata
	Monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii	Ograniczenie występowania poważnych awarii	5. Prowadzenie kontroli instalacji na terenach zakładów przemysłowych	Zadanie monitorowane: WIOŚ, PSP	Brak ryzyka
			6. Prowadzenie i aktualizacja rejestru zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku występowania poważnych awarii	Zadanie monitorowane: WIOŚ, PSP	Brak ryzyka